

Nova Pravda

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Posledice sporazuma

Skrajni čas je, da bodo postavljena na dnejni red neodložljiva gospodarska in socialna vprašanja

Odgovorni politiki so že na procenke natančno izračunali, kako blizu smo sporazumu med Srbi in Hroati. Tudi so nam povedali, da do sporazuma ni daleč, ker je menda že najtežavnejši del poti sporazumevanja za nami. Tega optimističnega gledanja odgovornih politikov sicer ne sprejemamo stoodstotno in s tako lahkoto kakor je bilo izrečeno. Napzlic temu smo prepričani, da do sporazuma pride in to kmalu, ker je neodložljiva državna in nacionalna potreba. Posebno v današnjih časih, ko zahteva zatemnjeno zunanje-politično obzorje kar največjo jasnost notranje-političnega podnebja.

Sporazumu med Srbi in Hroati, ki pa mora zajeti tudi težnje Slovencev, mora nujno slediti konsolidacija političnih razmer v državi. Nesmiselno bi bilo misliti, da bomo v novih razmerah, ki se nam obetajo, še naprej prepeljavali po državi toliko strank in pokretov kakor doslej. Posebno nacionalni in socialno napredni Slovenci bomo morali priti k politični pameti. Nemogoče je, da bi še dolgo vzdrževali za vsako omizje in dolino posebno stranko. Do sedaj je bilo to še nekako mogoče, ko se je vsak voditelj še tako maloštevilne

napredne skupine lahko skliceval na neko centralo v Zagrebu ali Beogradu in pri tem govoril o svoji moči nekako tako, kakor svojčas Črnogorci o Rusih (nas in Rusov je toliko in toliko milijonov). Časi prislanjanja političnih loncev ali piskerčkov bodo pa minili. Nacionalni in napredno-socialni Slovenci bodo veljali toliko in prav samo toliko, kolikor bodo močni doma. Prav nič ne bo pomagalo drugega, kakor združiti se. In sicer prav vsi in brez izjeme, če bomo hoteli politično živeti. Čim prej pridemo do tega spoznanja, tem bolje za nas.

Nacionalni delavci težko čakamo sporazuma med Srbi in Hroati, kot koncentracije nacionalnih in napredno-socialnih sil v Sloveniji. Upamo, da bodo potem postavljena na dnejni red predvsem neodložljiva gospodarska in socialna vprašanja, na katerih rešitvi je delavstvo najbolj zainteresirano. Politika se ne bo več pretežno izžoljala v državnopravnih problemih, ampak bo primorana posvetiti glavno skrb tudi delavskim vprašanjem, ki so za obstoj naroda življenjske važnosti. Če bomo pri tem delu nacionalni in napredni Slovenci v prvih vrstah, se nam ni bati za svojo politično bodočnost.

Premog

Nazadovanje produkcije v Nemčiji? Vzroki manjše storitve rudarjev

Premog je največja dragocenost nemškega gospodarstva: kot produkcijski material, kot surovina za sintetične nadomestke in kot izvozni predmet. Leta 1938. se je iz Nemčije izvozilo za pol milijarde dinarjev premoga. S tem je dobila Nemčija prepotrebne devize. Poleg tega je pa preskrbela predvsem Italijo s premogom, kar je za Nemčijo velike politične važnosti.

Nemčija ima največji interes, da proizvodnjo premoga čim bolj poveča. Finančni razlogi ji narekujejo, da kar največ izvozi premoga. Tudi domača potrošnja je večja kakor prej, tako v svrhe vojne industrije, kakor za domača gospodinjstva.

Nepričakovano so se pa pojavile v nemški premogovni industriji težave. Navzlic največjim prizadevanjem uradnih krogov, da se zviša produkcija premoga, je pričela produkcija celo nazadovati. Predvsem zato, ker so začeli kvalificirani rudarji zapuščati rudnike in so se rajši zaposlili pri lažjem delu, ki ga je v Nemčiji trenutno dosti. Tudi nezadostna prehrana je vplivala na storitev rudarjev.

Rudarje, ki so zapustili rudnike, so nadomestili drugi delavci, manj kvalificirani. Da bi se dosegla večja produkcija, se je zaposlilo veliko več delavcev kakor prej. Nič ni pomagalo, produkcija premoga je nazadovala. Povišali so delovni čas od osem ur na osem in tri četrt

Javna uprava

Pravno urejeno državo hočemo, v kateri velja samo zakon v duhu novodobnih socialnih in demokratičnih načel

Že v pradavnih časih, ko je človek živel zelo preprosto življenje brez vasi in stanovanj, tesno navezan na prirodo in več ali manj v neposredni borbi z elementi narave, je človek iskal družbo in si pričel ustvarjati družino. Zato je družina naravna nujnost človeškega rodu, zahteva prirodo in prva celica v veliki organizaciji življenja človeškega rodu. Družina ima več za narod in posameznika življenjsko važnih nalog. Potom družine se narod množi in veča, družina vzgaja posameznika, da je sposoben biti dostojen in vreden član človeške družbe, ki naj dela dobro in se izogiba slabega. Potom družine raste in se razvija narodova kultura in vse vrednote, ki dajejo narodu obiljeje kulture in socialnosti. Druga važna edinica so občine ali pred občinami še zadruge družin, ki jih je poznala starejša doba. Naloge občin prehajajo izrazitejšje v gospodarsko in socialno smer, dasi občine ne smejo zanemarjati kulturnih nalog in dolžnosti moralne vzgoje svojih občanov. Preko občin se ljudstva združujejo v večje krajevne edinice. Krona organiziranja življenjske skupnosti pa je država.

Država je torej ljudstvo samo, ona je samo zunanja oblika medsebojne povezanosti naroda v svrhe skupnega družbenega življenja na gotovem ozemlju. Država ni nekaj, kar stoji izven ali nad ljudstvom, ljudstvo in država sta istovetna pojma, ljudstvo je tako subjekt kot objekt državnega življenja. Država ne more biti last ali aparat za gospodarsko ali politično uveljavljanje posameznika ali posameznikov, ona je skupna in za vse enakovredna lastnina, do katere ima vsakdo pravico. Država je poklicana, da z organizirano skupnostjo vseh prebivalcev ustvarja ugodnejše in zanesljivejše temelje za lepše življenje prebivalcev. Vsak posameznik po svoji gospodarski moči prispeva v to skupnost in zato je vsak upravičen, da od te skupnosti zahteva nepristranske pomoči, kadar mu je potrebna, odnosno država je dolžna, da iz lastnih nagibov išče pota in sredstva, kako izboljšati gospodarsko, socialno in kulturno razvijanje ljudstev, ki žive v okviru te države. Z ozirom na te naloge moderne države je važno, kako je država upravljana, t. j. kako država s svojimi sredstvi nudi ljudstvu potrebno vsestransko pomoč v obrambi pravic posameznika in pa tudi pri prizadevanjih, kako posamezniku poleg pravic dati še kaj več. Mi hočemo imeti pravno urejeno državo, to se pravi tako državo, v kateri velja samo zakon, ki je izdelan v duhu novodobnih socialnih in demokratičnih načel. Poleg zakona ne sme veljati ničesar. Toda zakon ni vse. Skoraj važnejše je, komu je zakon izročen v izvršitev. Če v lepo cvetoč vrt spustimo kozla, bo vrt kmalu uničen. Če lep in najmodernejši zakon izročimo v izvršitev človeku, ki za socialne in demokratične ideje ni dovzeten in za ljudske potrebe nedostopen, bo zakon v rokah takega človeka postal orodje, s katerim bo ljudstvo tepel. Osnovna zahteva je torej, da ljudsko življenje upravljajo ljudski uradniki, ki imajo socialno miselnost in polno demokratičnih teženj, ki so brez vsakih pohlepov po oblasti in nadmoči nad ljudstvom, ki se najresneje zavedajo, da so oni zaradi ljudstva in ne narobe. Čim bolj je ljudstvo neizobraženo, tem bolj ljudska mora biti javna uprava. Čim bolj preprosto je ljudstvo, tem bolj preprosti in razumljivejši morajo biti zakoni. Napačno je, ako je učenost zakonov prilagoden razumu najbolj šolanih ljudi in ne razumu povprečnega človeka v državi. Naša davna zahteva je, da bi ljudstvo moralo dobiti na razpolago brezplačne pravne posredovalnice, ki naj popravijo to, kar zagreše neljudski uradniki ali preveč zamotani in za preprosto ljudstvo manj praktično uporabni zakoni. Pravne posredovalnice so nujna zahteva vsake dežele, v kateri prevladuje kmečki in delavski življenj. Javna uprava mora biti v vseh smereh socialna, t. j. težiti mora za tem, da poišče pota in sredstva, kako zaščititi socialne koristi posameznika, napačno je, ako javna uprava takih potov ne išče in suhoparno premetava paragrafe sem in tja, izgovarjajoč se »težji želji je po paragrafu tem in tem nemogoče ustreči«. Moderna javna uprava zato zahteva, da se tudi na zunaj vidno dá poudarek socialnim dolžnostim javne uprave s tem, da pri vseh upravnih edinicah poslujejo posebni socialni odseki ali referenti. In kar je še posebno važno: Javna uprava mora biti v vseh smereh čista. To se doseže na najcenejši in na najučinkovitejši način z resno javno kritiko.

—ec.

ure na dan, to je za 12 %. Delavstvu so dali na razpolago nekoliko boljše prehrano. Poleg tega so pa obljubili posebne premije, če je storitev posameznega delavca presegla povprečno storitev. Zaenkrat se uspehi novih delovnih pogojev

še niso pokazali. Nemčija stoji še vedno pred vprašanjem, kako povečati produkcijo premoga. Očividno trpi nemška premogovna industrija na neozdravljivih posledicah prenapetega diriganega gospodarstva.

Mladina naprej

Nov duh morajo prinesiti mladi ljudje v pokret narodnega delavstva in veliko požrtvovalnega dela

Nacionalni delavski pokret bi se približeval svojemu koncu, če ne bi skrbel za dotok novih in svežih moči. Naraščajo mladih strokovnih delavcev je zato neprestano posvečati največjo pažnjo. Vsakomur, ki je resnično voljan delati, moramo omogočiti najširši krog udejstvovanja. Mladi ljudje, ki se priključijo nacionalnemu delavskemu pokretu, ne smejo biti po mačehovski obravnavani in odrinjeni od vseh vidnejših mest.

Nasprotno, kjer koli je le mogoče, postavimo mlade in ambiciozne ljudi v ospredje, da jih tembolj vidimo in temlažje tudi ocenimo, ali gre njihov razvoj v pravo in nepokvarjeno smer in ali res vrše poverljive naloge tako, kot to zahtevajo vodilne ideje nacionalnega delavskega pokreta.

Mislamo, da je za pokret tudi koristno, če lahko pokaže, da je za njim množica mladih ljudi. Vsaj s tem izpričuje, da je večno mlad, danes prav tako borben in svež, kot je bil takrat, ko je bil ustanovljen.

Seveda pa zahteva nacionalno delavski pokret od mladih ljudi še nekaj več, kot samo to, da prevzamejo naloge in funkcije. Mladi ljudje so poklicani, da prinašajo tudi nove ideje in metode, kako poglobiti in razširiti pokret. Mladi ljudje izgube na vrednosti, če hodijo stara in izvožena pota. Ni dovolj, da mladi ljudje samo ponavljajo že zdavnaj izrečena gesla in da samo nadaljujejo delo tam, kjer je bilo za preteklo generacijo dejansko že zaključeno. Nov duh morajo prinesiti mladi ljudje in še temeljitejšo in globljo utemeljitev tega, kar je bilo v preteklosti storjenega in izrečenega. Tako se bo ideja nacionalno delavskega pokreta neprestano pomlajevala in ne bo konec prvemu zanosu, ki je pokret ustvaril. Prišel bo še jačji vzlet nacionalno delavskega pokreta in lahko bomo ugotovili napredek, vreden dela mladih ljudi.

Od nekdaj je lastnost mladih ljudi, da na prvih stopnjah svojega udejstvovanja posebno radi poudarjajo, kaj vse so dosedanja delavci v pokretu pogrešili. Sama po sebi je kritika koristna, toda samo tedaj, če je tudi pozitivna. A ne samo v besedah, ampak tudi pri delu. V tem smislu, da mlad človek takoj praktično dokaže, kako bi bilo boljše delati, da pridemo do uspehov. Govorenje in naj bo še tako pametno in premišljeno, nikdar ne vžge in ne prepriča, če ni potrjeno z doseženim uspehom. Prav v tem je največja naloga mladih ljudi, da ustvarjajo ne samo resolucije, ampak dejanja.

Naj pa imamo z mladino, ki se priključi nacionalnemu delavskemu pokretu, še tako dobre namene in naj ji odpremo še tako na široko vrata v vse vrste udejstvovanja, uspeh mladine izostane, če ni mladina požrtvovalna in pri pokretu samo zaradi pokreta samega. Prav to dejstvo moramo danes posebno poudariti, ko srečamo na vsak korak toliko zmaterijaliziranega gledanja na življenje. Le s čistim in iz notranje potrebe prepojenim idealizmom dosežemo uspehe. In naj ta ugotovitev tudi nekoliko diši po staromodnosti, ali zastareli romantiki. Resnična je in ostane!

Tekstilna industrija

Kaj uvažamo? Najbolj razvite panoge tekstilne industrije

Pred svetovno vojno je bila tekstilna industrija v naših krajih zelo slabo razvita. Med vojno kljub velikim potrebam in zahtevam pri nas ni bila dana priložnost za njen razvoj in prve korake kvišku smo v tem pogledu zabeležili šele v prvih poprevratnih letih. Žal smo pri tem občutno grešili predvsem po zaslugi najrazličnejših narodnih predstavnikov v osrednji vladi. Tujci so se namreč s pretežno večino kapitala, konzuma in produkcije vgnezdili v jugoslovanski tekstilni industriji in pobirajo že dve desetletji ogromne zaslužke, ki jih potem izvažajo v tujino v imenu obresti in amortizacije dozdevno «uvoženega» tujega kapitala.

Če pogledamo statistične podatke, vidimo, da leto za leto pada uvoz gotovih bombažnih tkanin in blaga, nasprotno pa neprestano narašča uvoz rastlinskih in živalskih tekstilnih surovin in polfabrikatov. Tako se je od leta 1922. do leta 1939. dvignil uvoz bombaža za 300 %, uvoz bombažnega prediva za 174 %, surove volne za 176 %, volnena prediva za 770 %, nasprotno pa je uvoz bombažnih tkanin padel za 78 %, uvoz izdelanega bombažnega blaga za 94 %, volnenih tkanin za 55 % in izdelanega volnenega blaga za 90 %. Podoben odnos je tudi glede uvoza surovin, fabrikatov in polfabrikatov iz svile, lana, konoplje in jute.

Najbolj razvita je pri nas bombažna tekstilna industrija, ki v nad 70 tovarnah izdelava ob 90%ni izrabi svoje kapacitete toliko blaga, da krije okrog 60 % vse naše državne potrebe. Če bi delala s polno kapaciteto, se bi dvignilo to kritje domače potrebe na 70 %. V zadnjem času je morala večina tekstilnih tovarnov v naši državi zaradi občutnega pomanjkanja surovin skrbeti za obratovanje na najskrajnejše in če se ne bo v tem pogledu položaj nemudoma temeljito izboljšal, bomo doživeli že v nekaj tednih popolno ustavitev vse tekstilne industrije v Jugoslaviji. Kam bomo z desetstisočnimi tekstilnimi delavci in stotisočnimi njihovimi družinskimi člani, ne ve nihče. Zato so poklicani pristojni činitelji, da z vsemi močmi preprečijo grozečo katastrofo!

Najbolj razvita je pri nas bombažna tekstilna industrija, ki v nad 70 tovarnah izdelava ob 90%ni izrabi svoje kapacitete toliko blaga, da krije okrog 60 % vse naše državne potrebe. Če bi delala s polno kapaciteto, se bi dvignilo to kritje domače potrebe na 70 %. V zadnjem času je morala večina tekstilnih tovarnov v naši državi zaradi občutnega pomanjkanja surovin skrbeti za obratovanje na najskrajnejše in če se ne bo v tem pogledu položaj nemudoma temeljito izboljšal, bomo doživeli že v nekaj tednih popolno ustavitev vse tekstilne industrije v Jugoslaviji. Kam bomo z desetstisočnimi tekstilnimi delavci in stotisočnimi njihovimi družinskimi člani, ne ve nihče. Zato so poklicani pristojni činitelji, da z vsemi močmi preprečijo grozečo katastrofo!

Kos kruha! Človek je lačen, rad spi nekje pod streho, ne nosi rad čevljev brez podplatov, ne umazane srajce, raztrgane suknje. Zato zvišaj hrbet, prodaj kos značaja, malo pameti, nekoliko prepričanja. Svojo dušo našemiš in jim jo pokažeš, vzameš srce v roke in delaš eksperimente: «Prosim, gospoda, le bliže! Izvrstna zabava in ceno! Moj želodec je prazen in palci mi silijo skozi čevlje. Vrzite mi par krajcarjev. Prosim, ponižno!» (Zofka Jelenc)

Če svojih iščeš ti pravic, po konci glavo nosi! Ponižnika ves svet tepta in le za norca ga ima... Zahtevaj, nič ne pros! (A. Aškerc)

Razgled po svetu

Socialno - gospodarski:

Zaščita vajencev

V Švici je sprejet nov zakon o zaščiti vajencev. Učna doba vajencev se začne s 15 letom. Delovni čas ne sme presegati 9 ur na dan. Nepretrganega počitka morajo imeti vajenci vsaj 11 ur, vajenci stari nad 18 let pa 10 ur. V nočnem času od 20. do 6. vajenci ne smejo biti zaposleni. Le v prav izjemnih slučajih so lahko vajenci stari več kot 16 let zaposleni preko normalnega delovnega časa in to največ dve uri na dan. V vsakem učnem letu dobi vajenec 12 dni počitnic. Poklicni pouk morajo vajenci obiskovati tedensko 8 do 10 ur. Za vse vajence brez izjeme velja popoln nedeljski počitek.

Zdravniško nadzorstvo

Od lanskega leta je uvedeno v Italiji obvezno zdravniško nadzorstvo nad ženami in mladostnimi delavci v industrijah, kjer so delavci izpostavljeni velikim spremembam temperature, prahu, plinom, pari ali strupom. Na stroške podjetja se žene in mladostni delavci preiščejo vsakega pol leta. Še posebej lahko odredi oblast zdravniške preiskave v podjetjih, kjer so žene in mladostni delavci primorani prenašati težje predmete, ali pa imajo pri delu neprijetno držo telesa.

Potrebno izravnanje

V raznih državah sveta slišimo vedno pogostejše zahteve po zvišanju plač in mezd uradnikov in delavcev, to je najširših konzumentskih plasti, ker si te spričo naraščajoče draginje vseh življenjskih potrebščin skoro ničesar več ne morejo nabavljati. Zaradi tega trpe tudi vsi ostali pridobitni krogi z mrtvo trgovino, obrtjo in industrijo v ospredju. Dočim so narasle cene pšenice v primeri s prosto žitno trgovino na ameriškem svetovnem trgu na pr. v Franciji za 140% in v Jugoslaviji za 50%, plače delavcev in nameščencev niso pokazale že nekaj let nobenega zvišanja, temveč ponekod celo poslabšanje.

Vsi na delo

Španski ministrski svet je pod vodstvom generala Franca odredil, da se uvede splošna delovna obveznost vseh Špancev od 18. do 50. leta, ki morajo aktivno sodelovati pri obnovitvenih delih Španije. Govori se, da bodo plače pristašev propadlega republikanskega režima izdatno nižje od plač Francovih pristašev. Na ta način se najbrže ne bodo gradili najtrdnjeji temelji nove španske usode in bodočnosti.

Pomožne moči

Socialni odbor narodne vzajemnosti v Češki in Moravski je ugotovil, da se v nekaterih krajih zaposluje delavstvo preko normalnih delovnih ur. Ugotovilo se je, da je to za današnjo dobo nesocialno in zato je predlagal odbor delodajalcem, da bi radi neugodnega socialnega položaja ne zaposlevali delavstva preko določenih ur, ki so predpisane in določene z zakonsko uredbo in da naj se mesto nadurnega dela zaposli za predhodno dobo pomožne moči iz vrst brezposelnih.

Vojaška zveza s Turčijo

Turčija je sklenila z Anglijo vojaško zvezo. Pogaja se pa Turčija tudi s Francijo, da sklene enako zvezo. Turške vlada je mišljenja, da odkar je postala varnost na Sredozemskem morju dvomljiva, da ni mogoče več zadovoljiti se z nevarnostjo ali indiferentnostjo, če neče, da je varnost države ogrožena.

Politični:

Na življenje in smrt

Med Italijo in Nemčijo je bila podpisana vojaška zvezna pogodba, katero označujejo nemški listi kot dogovor na življenje in smrt. Pogodba ima najdaljnesežnejši pomen za obe prizadeti državi. Sklenjena je za deset let in uvaža enotno zunanjo politiko za Nemčijo in Italijo. Če bi se ena izmed podpisnic pogodbe zapletla v vojno, ji mora druga podpisnica pogodbe takoj vojaško priskočiti na pomoč. Izključeno je torej, da bi v primeru vojnega konflikta ostal eden izmed zaveznikov nevtralen. V primeru vojne ne more nobena izmed pogodbenic skleniti premirja, če ni bilo med zaveznicama doseženo popolno soglasje. Važno je določilo pogodbe, da bosta obe zaveznici upoštevali prijateljstva, ki jih je z državami sklenila pred podpisom sporazuma Italija ali Nemčija. Po podpisu pogodbe je Ribbentrop izjavil: Nemčija in Italija tvorita odslej neločljivo skupnost, kar naj vzame svet tudi na znanje.

Zveza narodov

V Ženevi zboruje Zveza narodov. Pri tej priliki se vrše med zunanjimi ministri demokratskih držav živahni razgovori, katerih cilj naj bi bil, da se doseže čim uspešnejša akcija za obrambo pred zahtevami držav osi Berlin-Rim. Zveza narodov pa seveda ne predstavlja one mednarodne avtoritete, katero si je zamislil Wilson, ko je dal pobudo za ustanovitev te velike ustanove. Zveza narodov je v zadnjih letih doživela preveč porazov, da bi lahko uživala med narodi neomejen ugled. Spomnimo se samo na njeno slabost ob priliki abesinske vojne, zasedbe Češkoslovaške, španske državljanske vojne in vojne na Kitajskem. Vsi klici prizadetih držav na pomoč so ostali brezuspešni. Usoda nad državami in narodi se je izpolnjevala mimo Zveze narodov. Na sedanjem zasedanju Zveze narodov je kitajski delegat prosil za vojaško in finančno pomoč svojemu napadeni domovini. Zveza narodov je vzela izvajanja kitajskega delegata le s simpatijami na znanje, obenem je pa tudi odkrito izjavila, da pomagati ne more.

Incidenti v Gdansk

Na carinski meji Gdanska je prišlo do spopada med carinskimi organi in nemškimi demonstranti. Pri tej priliki je bil ustreljen Nemec Grünber. Če vemo, da je trenutno najbolj sporna točka med Nemčijo in Poljsko Gdansk, potem si lahko mislimo, da je vsak incident, ki se izvrši na tem kočljivem ozemlju, izredno nevaren in lahko povzroči nedogledne posledice. Še prav posebno, če imajo incidenti za posledico oborožene napade. Vse poljsko in nemško časopisje piše o Gdansk skrajno razburljivo in zahteva represalije, ki le povečujejo mednarodno napetost.

Sporazum z Rusijo

Vojaška pogodba, sklenjena med Italijo in Nemčijo, sili Anglijo, da čimprej sklene vojaško pogodbo z Rusijo. V angleškem parlamentu je morala od opozicije slišati vlada ostre očitke, da se pogajanja z Rusijo ne premaknejo z mrtve točke. V Ženevi se zdaj vrše stalna pogajanja med Rusijo in Anglijo. Kot posredovalec nastopa Francija. Širijo se glasovi, da so pogajanja že zelo napredovala in francoski zunanji minister Bonnet že napoveduje hiter in uspešen zaključek pogajanj.

Svilene LETNE SRAJCE bombažaste bluze trikot in dokolenke v eh vrst nudi po ugodnih cenah modna trgovina

MIRKO BREČKO, MARIBOR
Aleksandrova 32

TEKOM TEDNA

Kaj pravi zakon?

§ 221 obrtnega zakona pravi:

«Ako je delavec oviran radi odslužitve vojaških vaj opravljati službo, ne preneha njegov službeni odnosaj in mu ostane pravica do njegovih denarnih dohodkov za dobo štirih tednov, če je njegov službeni odnosaj trajal neprestano najmanj eno leto (pri istem delodajalcu torej) in ako za ta čas ne prejema od države ustrezajoče odškodnine. Ta pravica ne velja zanj, če je poklican, da odsluži svoj vojaški rok v stalnem kadru.»

Ponovno smo dobili obvestila, da se nekateri delodajalci branijo, da bi delavcu izplačali običajni zaslužek za čas, katerega je delavec prebil n. pr. na orožni vaji. Delavstvo opozarjamo, da vztraja na izpolnitvi zakonitih predpisov in to brez strahu. Če naši organizirani člani pri delodajalcu sami ne uspejo, naj zahtevajo od organizacije, da posreduje. Večina naših delavcev ne dobi za čas vojaškega vpoklica od države nobene odškodnine v gotovini. Zato mu mora delodajalec tudi izplačati mezdo za vso dobo, ko je delavec pri vojakih. Od mezde se sme odšteti le ekvivalent za hrano in stanovanje. Po kolektivni pogodbi za stavbince in tekstilce so delodajalci pristali, da se za čas vojaške večje izplača urna mezda za štiri tedne, ko se odbije za hrano in stanovanje, ki ga ima delavec pri vojakih 7 din na dan. Največ sme delodajalec od urne mezde odbiti po banovi uredbi o minimalnih mezdah čl. 8, točka 2 po 8 din za hrano in 2 din za stanovanje na dan.

— Največ je smrtnih slučajev med delavskimi otroki, je ugotovil v svojih predavanjih znani strokovnjak in propagator socialne medicine dr. Andrija Štampar. Navedel je, da odpade od sto primerov otrok do starosti 5 let na bogate 0,34, na srednje situirane 11,0 in na revne otroke 88,62% smrtnih slučajev. Dalje je navedel dr. Štampar, da je od skupnega števila našega prebivalstva oskrbljeno z vodo iz dobrih vodovodov v dravski banovini 22, v savski 12, v primorski 11, v zetski 7, v vardarski, vrbaski in drinski 6, v moravski 3, v dunavski pa 2 odstotka prebivalstva. — V naši državi ima 159 kmečkih domačij komaj pol ha zemljišče. Dve tretjini vseh kmečkih domačij pa ima zemljišče do 5 ha. Na takih zemljiščih živi v naši državi približno 7 milijonov oseb kmečkega stanu.

— Predilnica Zelenka & Co. bo obratovala le še do 10. junija. Tkalnica bo svoje obratovanje ustavila julija ali avgusta. Namera je, da prenehajo z obratovanjem vse tekstilne tovarne v Mariboru, razen tovarne Hutter. Preseliti se hočejo bolj na jug naše države, ali pa celo izven naše države.

— Jugoslovanska Sokolska reprezentanca je zmagala v Varšavi s 335 točkami proti 324,57 točkami, ki so jih dobili poljski Sokoli.

— Proga Črnomelj—Vrbovsko se je pričela graditi. Nova proga se odcepi pri postaji Črnomelj in gre mimo Dragatša, Vinice in Severina na Kolpi skozi predor pri Lukovem dolu proti Vrbovskemu, kjer se priključi na obstoječo progo Zagreb—Sušak, in sicer med Vrbovskim in Srbskimi Moravami. Nova proga bo skrajšala razdaljo med Slovenijo z morjem od Ljubljane za 120 km in od Maribora za 70 km. Proga bo izročena prometu leta 1941.

— Trgovsko bolnišnico in podporno društvo izvaja višje zavarovanje za sebnih in trgovskih nameščencev. Iz letnega poročila je razvidno, da ima

društvo 4953 članov, ki plačujejo po 35 din na mesec, zato imajo pa pravico do zdravljenja v sanatoriju Slajmerjev dom, ali v drugem razredu bolnice. V letu 1938. so plačali člani 1,8 mil. din. Tekom leta se je zdravilo samo v Slajmerjevem domu 395 članov. Slajmerjev dom se bo letos znatno razširil in bo imel 100 postelj na razpolago.

— Prešernova rojstna hiša v Vrbi je restavrirana in na novo opremljena. Prešernova rojstna hiša je bila odkupljena od dosedanjih lastnikov s sredstvi, ki jih je nabrala naša mladina in je izročena v varstvo banski upravi.

— Naš izvoz koruze v zadnjih letih vedno bolj pada, enako tudi njena cena na tujih tržiščih. Nasprotno pa se dogaja, da so narasle cene vseh predmetov, ki jih nabavljamo za potrebe naših državnih podjetij in ustanov v Nemčiji, Belgiji, Poljski itd., med drugimi nemški koks in poljski ter belgijski premog za naše železnice, v zadnjem času celo za 10 do 25%.

— Zaloge sladkorja so zadnji čas občutno nazadovale. V Jugoslavijo, kjer nam je vsa leta preostajalo sladkorja in kjer je konzum sladkorja med delovnim ljudstvom zaradi pretirane cene nezasišeno nazadoval, dočim kmetije zaradi prenižke odkupne cene sladkorne pese sploh nočejo več pridelovati, bomo morali letos uvoziti velike količine tujega sladkorja po zelo visokih cenah.

— 45. razstava prireditelj Ljubljanskega velesejma bo letošnji pomladanski velesejem od 5. do 12. junija. Pokroviteljstvo je prevzel Nj. Vel. kralj Peter II. Razstavni prostori so vsi zasedeni, pa bo ta prireditev zopet lepa revija slovenske in jugoslovanske gospodarske delavnosti. Na razstavi bodo zastopane vse pomembnejše industrijske in obrtne panoge, tako kovinska, tekstilna, papirna, elektrotehnična, kemična, steklarska, živilska, stavbna, poljedelski stroji, glasila, kurjava, keramika itd. Poleg tega bodo še zaokrožene razstave pohištva in stanovanjske opreme, avtomobilov, male obrti, pregled slovanskih narodnih ženskih izdelkov ter turizem z gorenjsko in dolnjsko kmečko hišo v narodnem slogu in razstava protiplinske obrambe. Obiskovalci velesejma bodo imeli na jugoslovanskih železnicah 50-odstotni popust. Vozne olajšave so dovolile tudi številne druge države. V pomorskem prometu je določen 50%, v zračnem pa 30% popust.

— Prvih deset lokomotiv lastnega domačega izdelka je dobavila tovarna v Slavonskem Brodu državnim železnicam. Lokomotive so najnovejšega tipa in so se pri poskusnih vožnjah sijajno obnesle. Dosedaj smo dobivali lokomotive iz inozemstva.

— Zadrug je v naši državi 4414, od katerih je v času krize le 300 (6,7%) prosilo za odlog plačil.

— Gibanje zaposlenosti. — Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja podatke o povprečnem stanju zavarovancev v mesecu aprilu. Od marca do aprila je nastopilo sezonsko povečanje števila zavarovancev, vendar je bil prirastek manjši nego lani. Od marca do aprila je letos naraslo število zavarovancev za 3056, medtem ko je lani znašal ta prirastek 3850. Povprečno je bilo v aprilu zavarovanih 98.775 zavarovancev, to je za 2628 več nego pred dvema letoma. Povprečni odstotek bolnikov je znašal 2,78% (za 0,22% več nego pred enim letom) nasproti 3,18% v marcu. Povprečna dnevna zavarovana mezda je v marcu narasla na 25,67 din in je bila pri tem za 1,20 din višja nego lani v aprilu (v marcu je znašala povprečna dnevna zavarovana mezda 25,22 din, t. j. za 1,32 din več nego v lanskem marcu).

Starostno zavarovanje

Delavska zbornica je poslala centralnemu tajništvu delavskih zbornic v Beograd spomenico, v kateri predlaga, da se nujno izvedejo vsi potrebni ukrepi, da se delavstvu neokrnjeno zagotove vse pravice iz naslova starostnega zavarovanja, čim delodajalec odtegne pri izplačilu mezde predpisani prispevek. Delodajalci namreč zelo neredno plačujejo odtegnjene prispevke. Delavci so v nevarnosti, da izgube pravico do rent. Spomenica Delavske zbornice navaja:

Z uvedbo zavarovanja za onemoglost, starost in smrt po prvotnem besedilu zakona o zavarovanju delavcev je nastala za prizadete delavce velika nevarnost, da vkljub odtegnitvi predpisanih tedenskih prispevkov po delodajalcu v primeru nastopa invalidnosti, izpolnitve predpisane starostne dobe ter tudi rodbinski člani v primeru smrti očeta

ne bodo prejeli pripadajočih rent in podpor,

odnosno bodo prejeli nižje rente, kakor bi jim pripadle po dobi zaposlitve.

Zakon o zavarovanju delavcev predvideva v § 65, da se pridobi pravica na rento ali podporo, ako nastopi zavarovani slučaj šele «ko se na predpisani način vplača določeno število prispevkov.»

Še bolj točno pa predvideva obvezo dejanskega vplačila § 68 zakona, ki se glasi: «V tedne prispevkov se štejejo samo oni tedni, za katere je prispevek resnično plačan.»

Do vplačanih 500 tedenskih prispevkov je renta nižja, po vplačanih 500 prispevkih pa je višja. Tudi varovanje članstva v slučaju prekinitve zavarovanja je odvisno od števila vplačanih prispevkov in je lažje izvedljivo, čim več prispevkov je vplačanih. Končno je višina rent sploh odvisna od povprečnega letnega prispevka, ki se zopet določi na ta način, da se znesek vseh vplačanih prispevkov razdeli s številom let od dne, ko je postal delavec prvič zavarovan, odnosno ako je zavarovanje trajalo daljšo dobo, se upošteva vplačane prispevke tekom zadnjih 10 let.

Iz poročil OUZD in SUZOR-ja je razvidno, da znašajo celokupni

zaostanki delodajalcev

na zavarovalnih prispevkih din 190 milijonov 538.469,63, od tega na območju OUZD v Ljubljani din 26.998.785,83. Dne 31. XII. 1938 so dolgovali delodajalci na območju OUZD v Ljubljani samo na prispevkih za starostno zavarovanje din 4.564.632,10.

Iz teh števil sledi, da plačujejo delodajalci zavarovalne prispevke zelo neredno ter imajo posamezna podjetja tako visoke zaostanke, da so pravice o takih podjetjih zaposlenih delavcev o pogledu starostnega zavarovanja popolnoma ogrožene.

Smatramo, da se morajo takoj izvršiti sledeče

spremembe odnosno dopolnitve uredbe:

1) Tudi pri zavarovanju za starost, onemoglost in smrt naj se upošteva za odmero rent in podpor vsa doba zaposlitve ne oziraje se, ali so bili prispevki že odvedeni nosilcu zavarovanja ali ne.

§ 35 zakona o zavarovanju delavcev izrecno nalaga delodajalcu, da mora odvajati vse prispevke OUZD-u ter ga pooblašča, da sme polovico prispevka odtegniti delavcu. Delavec se tej odtegnitvi ne more protiviti ter je edino logično, da zakonodavec, ki je tako pooblastilo izdal ter delavcu naložil gotovo breme, tudi poskrbi, da ostanejo delavcu očuvane vse pravice, ki izvirajo iz odtegnitve tega prispevka. Za bolniško in nezgodno zavarovanje je to zagotovljeno ter ima delavec zagotovljene vse pravice iz teh dveh naslovov, čeprav sploh ni bil prijavljen v zavarovanje.

§§ 39—44 istega zakona predvidevajo izjeme in prednostne pravice OUZD-u za izterjavanje zaostankov in če bi se te določbe rigorozno izvajale, bi bili zaostanki le neznatni. Ako pristojne oblasti pri obravnavanju izterjevalnih predlogov OUZD-a ne nastopajo dovolj rigorozno in hitro, vsled tega ne sme trpeti delavec.

Končno omogoča § 36 celo ločeno plačevanje prispevkov v onih primerih, iz katerih delodajalčeve gnotne razmere ne dajejo zadostnega jamstva za plačilo odtegnjenih prispevkov.

2) V slučaju prestanka službe naj ostanejo vse pravice iz naslova zavarovanja kakor tudi dofedanja članska doba obvarovane, ne oziraje se na število dotlej plačanih prispevkov, najmanj 12 mesecev. Po preteku te dobe, ako delavec še ne dobi zaposlitve, mora plačati takso za priznanje članstva v višini enomesečnega zadnjega prispevka letno.

Sedaj veljavni predpisi so za delavce skrajno nepovoljni, ter obstoje v vseh ostalih zavarovanjih boljše določbe.

V rudarskem zavarovanju (bratovske skladnice) so očuvane vse pravice in tudi nadeje iz naslova zavarovanja za gotovo dobo brez vsakega plačila, po preteku te dobe pa se zamore pravice obvarovati vsaj delno s plačilom letne pristojbine v znesku din 20.—

Pri monopolnih delavcih dalje pri delavcih državnih železnic predvideva pravilnik v čl. 29 odnosno 121 v slučaju ponovnega sprejema v službo vračunavanje vseh let prejšnjega članstva brez kakih doplačil ali plačanja priznavanja.

Zakon o pokojninskem zavarovanju nameščencev predvideva obvarovanje pravic v § 32 s tem, da plača član polletno takso din 150.

Vsa ostala zavarovanja so v pogledu varovanja pravic zelo širokogrudna, dasi predvidevajo istočasno možnost povrnitve dotlej v fond vplačanih prispevkov delno ali v celoti, medtem ko predvideva splošno delavsko zavarovanje za starost in onemoglost delno vrnitev prispevkov le delavkam, ako se poroče in nad 70 let starim delavcem, ako še niso pridobili pravico na starostno rento.

3) Vdovi naj se prizna pravica na rento do njene smrti odnosno ponovne poroke.

Vsa obstoječa zavarovanja (državnih nameščencev, monopolnih delavcev, delavcev drž. prom. ustanov, bratovskih skladnic itd.) priznavajo vdovam pravico do pokojnin do smrti odnosno do ponovne poroke. Isto merilo naj velja za splošno delavsko zavarovanje.

4) Zakon naj se dopolni z določbo, da sme upravná oblast I. stopnje onemu delodajalcu, pri katerem bi bile doslej predvidene kazenske sankcije iz §§ 194 do 197 zakona o zaščiti delavcev brezuspešne in ki bi kljub izterjavam še nadalje zadrževal obrane prispevke, odvzeti za gotovo dobo pravico do izterjavanja obrti odnosno zaposlitve pomožnih moči.

Nesporno je, da večina onih delodajalcev, ki zadržujejo prispevke za socialna zavarovanja, škoduje ne samo delavstvu kot takemu ter socialni ustanovi, marveč tudi ostalim solidnim podjetjem, katerim konkurirajo na račun neizvajanja socialnih obveznosti ter uporabe tujega protipravno izposojenega denarja.

Mezdna gibanja

Čevlarska Industrija

Mezdno gibanje čevlarskega delavstva, katero se že dolgo vleče, upamo, da bo čim prej prišlo do zaključka in podpisa kolektivne pogodbe. Končni razgovori se bodo vršili že ta teden in ker so razlike prav neznatne, bo najbrže prišlo do podpisa nove okvirne kolektivne pogodbe.

Rudarska Industrija

Strokovne organizacije so preko Delavske zbornice poslale vlogo na TPD za event. spremembo obstoječe kolektivne pogodbe z ozirom na težak delavski položaj ter razmere v rudnikih. Pogajanja se bodo vršila v sredo, dne 31. maja 1939 ob 10. uri dop. v TPD v Ljubljani.

Kemična Industrija

Delavstvo Medičeve tovarne v Medvohah bo sedaj dobilo novo kolektivno pogodbo, s katero se notranje razmere v tovarni bistveno ne bodo spremenile, toda vendar bo pogodba, s katero bo dana možnost za nadaljni uspešni razvoj in napredek delavstva v tej tovarni. V vseh točkah sta se že obe strani sporazumeli, sedaj je treba to še formalno podpisati, kar se bo zgodilo v najkrajšem času.

Lesna Industrija

Mezdno gibanje, v katerem je delavstvo lesne industrije še vleče že precej dolgo in bo ponovno treba pred sresko načelstvo v Kočevje, da se bo končno tudi ta zadeva rešila ter s tem likvidiral spor, ki je nastal med delavstvom in delodajalci.

Urejene delavske razmere s posebno pogodbo pa bodo koristile delodajalcu kot delojemalcu in ni res, da je kako podjetje premajhno, da bi takih pogodb ne potrebovalo. Socialne zakonodaje in ostalih določb obrtnega zakona pa se delodajalci ne bodo otresli, pa četudi bi ne prišlo do podpisa kolektivne pogodbe, kajti zakon je le zakon, katerega ne more in ne sme nihče kršiti in če bo delavstvo zavedno in pogumno, bo zahtevalo svoje pravice, delodajalec pa se tega ne bo mogel ubraniti. Zato so delodajalci v zmoti, če mislijo, da se bodo izognili vseh teh neprijetnosti, če se

izognejo kolektivni pogodbi. Upamo, da bodo delodajalci sprevideli, da kolektivna pogodba ni nikaka nesreča, temveč bo le uredila službeno razmerje med delavci in delodajalci in mora kot taka le koristiti obema.

Stavbena Industrija

Istočasno se vodijo razgovori tudi za sklenitev kolektivne pogodbe in ureditev mezdnih razmer delavstva v opokarni v Ribnici. Dne 24. t. m. bi se morala vršiti poravnalna razprava pri sreskem načelstvu v Kočevju, toda ker je delodajalec uvidel in spoznal, da so zahteve delavstva upravičene, se je pogodil sam z njimi in tako je spor končan in upamo, da bo prišlo čim prej do podpisa kolektivne pogodbe za opokarsko delavstvo v Ribnici. Mezdno vprašanje pa je že rešeno.

Razni kraji po državi

Čevlarsko delavstvo je v srbskih mestih stopilo v mezdno gibanje. — V Kragujevcu so delavci odpovedali kolektivno pogodbo in zahtevajo 25% povišanje plače. Isto so storili užički čevlarski delavci in so že pričeli s tozadevnimi razgovori s podjetniki.

Tekstilno delavstvo v Srbiji je tudi v mezdno gibanju in so v Beogradu priredili veliko zborovanje, v Leskovcu so pa stopili v štrajk, kateri se je končal z velikim uspehom za delavce.

Beograjske šivilje so tudi stopile v mezdno gibanje. Vedeti moramo, da so tamkajšnje šivilje že organizirane, češar o naših ne moremo trdit!

82% opančarskih delavcev v Srbiji je brez posla!

Pekarski pomočniki v Užicah so začeli s štrajki!

Novo kolektivno pogodbo so dosegli v Beogradu stavbni delavci. Dosegli so povišanje mezde za 1 din na uro, a delovni čas so istočasno znižali za 1 uro tedensko.

Posteljne odeje

z belo vato močno prešite (dom. izdelek od din 70.— naprej, samo pri

A. ŠTUHEC

specijalna trgovina - izdelovanje post. odej
Maribor, Stolna ulica 5

Roman „Živeti hočemo“

Našim bralcem smo gotovo ustregli, da smo roman, ki je nad eno leto izhajal v «Novi Pravdi», izdali v knjižni obliki. Tako ga bodo mogli brati tudi tisti, ki mu niso sledili v tedenskih nadaljevanjih našega lista.

Pisec romana je znan češki pripovednik Karel Nový, ki je ob začetku lanskega leta skupno z velikim češkim pesnikom Josefom Horo obiskal Ljubljano in Maribor. Takrat je K. Nový izjavil na literarnem večeru v gledališču, da stoji v vrsti onih, ki se borijo za pravico in resnico. K. Nový je zagovornik zahtev tistih, ki se jim godi na svetu največja krivica.

Roman «Živeti hočemo» je zajet iz časa zadnje težke gospodarske krize, ki je bila posebno huda v tako industrijski državi kot je njegova domovina. Ta roman je obtožba proti zločinski nesmiselnosti današnje družbene ureditve, ki dopušta največje socialne krivice nad najrevnejšim, najbolj izrabljenim ljudstvom. To ljudstvo, ki gara od zore do noči in mu pomeni življenje samo delo in spanje, naj trpi za tiste, ki živijo od njegovih žuljev.

V tej zavesti je pisal K. Nový svoj roman. Iz ljudstva je vzel dva mlada človeka. Jožeta in Magdaleno. Oba sta polna vere v življenje in ljubezni do

dela. Združiti hočeta svoji življenjski poti in vneto snujeta načrte za skupno bodočnost. Tedaj jih z neizprosno roko zadene usodna kriza in jih postavi na cesto, da nastopita najbolj ponižujočo pot — pot beraštva. Naenkrat nihče več ne potrebuje njihov rok, ki so voljne prijeti za vsako delo. Doleti jih najstrašnejše spoznanje človeka, da nista nikomur potrebna in vsakomur v nadlego. Bodočnost pa je tako negotova...

Dejanje se vrši v Pragi in njeni okolici. Kaže tipično življenje velemestne periferije v vsej moralni in materialni bedi. V tem okolju doživljata Jože in Magda svoje tihe radosti in razočaranja. To življenje v predmetni koloniji nam opisuje pisatelj v vseh značilnih potankostih in izredno živo.

Pretrsljiva je njuna pot iz mesta. Nihče ne ve, kje se bo končala. Na preprost in realističen način nam popisuje K. Nový, kaj se tedaj dogaja v njihovih dušah.

In nazadnje slikovit prizor «pohoda» brezposelnih z nepozabno sceno v gozdu, kjer se pri ognju sestane nekoliko bivših ljudi, ki so zdrknili — po tuji krivdi — na dno človeške družbe.

V tem romanu bo marsikdo bral svojo usodo.

Knjiga stane 10 din. Naroča se pri upravi Nove Prave.

Iz naših delavskih krajev

Maribor

Organizacijskim zaupnikom! Zaradi navodil o postopanju pri ponovnih volitvah, prosimo vse organizacijske zaupnike, da se tekom tedna zglasijo v tajništvu pri tajniku Kravosu. Smatrajte ta poziv za zelo važen in se javite v tajništvo.

Stavbinskim delavcem Maribora sporočamo, da se bodo volitve obratnih zaupnikov vršile po binkošti. Vsak član naj na dan volitev stori svojo dolžnost in voli plavo listo. Ravno tako mora vsak naš član postati na dan volitev agitator in pridobiti za plavo listo čimveč glasov. Zaupniki in odborniki stavbinske skupine naj se javijo v tajništvo zaradi važnih navodil.

Plačujte članarino! V zadnjem času so nekateri pozabili na dolžnost, ki jo imajo do organizacije. Ne pozabite, da se list ne tiska zastonj in da ga je treba plačati. Kdor ne bo do konca meseca poravnal svojih obveznosti, ne bo dobival lista. Prosim v tem pogledu red in disciplino. Blagajnik.

Koncert mladinskega tamburaškega zbora se je vršil v nedeljo 21. t. m. v dvorani gostilne Špuraj na Studencih. Ob dokaj lepi udeležbi je nastopil naš mladinski zbor pod vodstvom zborovodje tov. Smoniga in žel za svoja izvajanja veliko priznanja. Zboru se pozna, da je pod večjim vodstvom in da z ljubeznijo nastopa. Našim podružnicam v mariborskem okrožju toplo priporočamo, da povabijo naš mladinski tamburaški zbor na gostovanje. Vsa pojasnila glede nastopa teh naših mladih umetnikov dobijo podružnice pri okrožnem tajništvu v Mariboru. Kjer ja seboj. Opozorite na ta izlet drug vabite naše malčke, ne bo vam žal.

Naš drugi letošnji izlet se bo vršil v nedeljo 4. junija. Člani in njih prijatelji naj se zberejo ob 2. uri popoldne pred Delavsko zbornico, Sodna ulica 9. Izlet bo izredno lep, ker bomo imeli svoje tamburaše in harmonikarja s seboj. Opozorite na ta izlet drug drugega in na veselo svidenje.

Na vprašanje - odgovor

Francka H., Maribor. — Kot služkinja sem pri isti družini zaposlena že štiri leta. Ali imam pravico do dopusta in koliko? — Po dveletnem službovanju ste dobili po poselskem redu pravico do dopusta enega tedna. Če ste tudi dalje časa v službi, vendar se število dni za dopust ne zviša. Po poselskem redu imate za čas dopusta poleg redne plače še pravico do posebne doklade v višini polmesečne plače v gotovini, ki se mora v polnem znesku vnaprej izplačati ob nastopu dopusta. Pravica do dopusta ugasne, ako posel službo odpove. Če je iz okolnosti razvidno, da je odpovedal gospodar službo le zato, da bi preprečil pravico do poselskega dopusta, je posel upravičen zahtevati odškodnino v znesku, ki bi jo bil dolžan plačati gospodar za preprečeni dopust.

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme

MARIBOR, Ulica 10. oktobra štev. 5

Ob prenovitvi trdke nam je danes mogoče po izredno nizkih cenah nuditi najnovejše modele spalnic, jedilnic, kavev, madracov, preprog itd. Obrnite se zaupljivo na nas in prepričajte se sami o nizkih cenah in solidni izdelavi.

dobite pa tudi vse na obroke!

Slovenigradec

Redni letni občni zbor podružnice NSZ v Slovenjgradcu se bo vršil v nedeljo dne 4. junija 1939 dopoldne. Na dnevnem redu so poročila funkcijonarjev ter poročila zastopnika centralne, ki se bo udeležil tega občnega zbora.

Upamo, da se bodo vsi tovariši udeležili rednega občnega zbora, na katerem se bo razpravljalo tudi o splošno delavskih zadevah.

Javornik

Bijši predsednik NSZ na Javorniku, g. Kralj Franc, priobčuje v 20. št. «Slovenskega delavca» članek pod naslovom «Pripomba nekaterim» in mene imenoma navaja.

Gospod Kralj naj bo glede mojega prihajanja in odhajanja v razne obrače kar lepo pomirljen, ker nimam zato samo dovoljenja, temveč mi je to tudi ukazano. Zato sem tudi v preteklem mesecu delal v treh obratih. Poleg tega sem pa še izvrševal tisto delo, katerega je g. Kralj kot predstavnik podružnice zanemarjal.

Gospod Kralj ima navado, da ovira vsako akcijo za poživitev nacionalne misli. Tako je tudi prigovarjal krog svojih prijateljev, naj ne pristopijo med člane sokolske godbe. Da sem za godbo pobiral podpise, sem storil to v prostem času in ker je tako dovoljenje bilo izdano s strani ravnateljstva KID.

Trditve o mojem prihajanju iz obrača v obrat, ki jo navaja v «Slovenskem delavcu», ima popolnoma drug namen, ki je delavstvu dobro znan! Prepričan sem, da na ta način ne bo dosegel svojega namena. Pri delu nisem nikdar užival kake protekcije, svoje delo sem vedno vestno opravljal, še dolgo pa ni res, da bi kdaj prihajal na delo vinjen, kar bi seveda jaz lahko nekemu očital!

K vsemu pa moram ugotoviti le to, da vlada pri delavstvu veliko zadovoljstvo, da nima g. Kralj več priložnosti ustvarjati «blagor delavstva».

Praprotnik Vinko.

Vsaki osebi — družini nudi stalni zastavek „MARA“ Maribor, Orožnova 6

Celje, Slomškov trg 1

Pletilnica — razpošiljalnica nogavic in pletila

Ugoden nakup manufakture pri

I. TRPIN - U

Oglejte si izložbo. Blago in cene govorijo!

Za pomlad

otroške, moške, damske nogavice, otroške jopce, kapce, čevljičke, sandale, dobite najceneje v velikih izbirah pri

„LUNA“

Maribor, samo Glavni trg 24